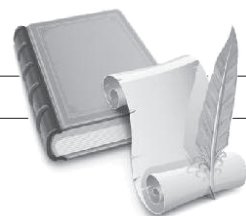

Літературно-мистецька сторінка по рідному краю...

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

ТАРАСОВЕ ПРИШЕСТЯ

Хто міг це передбачити із нас?
Кривавлять серце дні оті скорботні...
Вдивляюсь в очі знов Небесній сотні —
А з них на мене дивиться Тарас...

Ми йшли до нього довгих двісті літ...
Зустрітись довелося на Майдані...
— Борітеся — поборете! — весь світ
Почув тоді палке його звертання.

Він поруч був, на себе брав огонь,
Бо кат ловив слова оті пророчі —
І прямо в серце цілив серед ночі,
І кров невинну проливав зі скронь.

Одні, пройнявшись духом досхочу,
Ішли на смерть за волю й Україну.
Та цю любов — єдину їх провину —
Гасили інші, як життя свічу...

Земля волає до дітей своїх:
— Продажні, глупі, нелюди неситі!
Прости їм, Боже, цей смертельний гріх,
Бо я не можу цього їм простити...

Ще ж не збулись, Тарасе, до кінця
Усі пророцтва твого заповіту.
Ще не зняла кривавого вінця
Вкраїна на очах в усього світу.

І грузне світ у цім бруднім торгу:
Всі хочуть вийти чистими з двобою
Перед дітьми, пред Богом, пред тобою
Нас залишають знову у боргу...

Прости, що із невинних душ вінок
Ми нині на вітар тобі кладемо,
За те, що ворог біля врат Едему
Для нас зі смертю розпочав танок.

Як зупинити цю страшну війну?
І де межа цих виродків нашествия?
Прости, Тарасе, за твоє пришествя
Високу заплатили ми ціну...

Щоб був закон над усіма один,
І щоб була єдиною Вкраїна.
Ти тільки нас, Тарасе, не покинь,
Бо й Бог без тебе грішних нас покине.

Ось, бачиш — знову котиться сльоза...
Біль серця не дає руці писати...
Чому мовчиш? Ти ще ж не все сказав.
І я не знаю, що тобі сказати...

Василь ЯРМУШ

“КОБЗАР”

Під образами в нашій хаті,
Мов найдорожчий долі дар,
Ув обкладинці синюватій
Лежав на столику «Кобзар».

Бувало, батько вечорами
За стіл нас, малюків, саджав
І мозолистими руками
Сторінки «Кобзаря» гортав.

І перед нашими очима,
Як і було у ті віки,
На конях мчали незборимі
Вусаті, дужі козаки,

І Україна підіймалась
В димах, пожарищах страшних.
Ось перед Гонтою упали
Його католики — сини,

— Не вас я вбив, вас клятва вбила,
А голос ріс, дзвенів, як сталь,
І ви уявно проносились
За гайдамаками у даль.

Біжать роки, буйні, завзяті.
Несуть в собі звитяги жар,
Та найсвятіше в нашій хаті —
Старий Шевченковий «Кобзар».

Василь ЛІСОВИЙ

ШЕВЧЕНКОВІ СЛІДИ

Коли пора займається жовтнева,
Густий туман спаде із терас,
Здається, що шепочуться деоева
Про те, як тут ішов колись Тарас.

Не раз з тих пір з них листя облітало
І чувся журавлиний тихий гук...
Зміліла річка, і містка не стало.
Дорога вбралась у камінний брук.

Та не міліє Кобзареве слово,
Незмінна в цьому слові глибина.
Для кожної душі вона обнова,
Відкрити великих ніжна дивина.

І ми черпаєм цю цілющу воду,
До неї притуляємо вуста.
Шевченка слово нам дарує вроду,
Усіх вражає велич-простота.

Талант його — неначе сонця глиба.
Його творіння — вічності плоди.
...В Почаєві старі шепочуть липи
І ронять листя на Шевченкові сліди.

ШЕВЧЕНКОВІ

Стою в Почаєві на галереї,
В уяві бачу той далекий рік,
Як тут ходив цією ось землею
Великий геній, славний чоловік.

Я знов і знов вдивляюсь у картину,
Яку на цім ось місці він творив.
Який талант небачений в людині!
Який простий і праведний мотив!

Ось тут колись стояла бідна хата,
На вбогу стріху падав жовтий лист.
Сюди, де Лаври здійснялись палати,
По стежці йшов поважно бандурист.

Багатство, вбогість тут разом кричали
І клали суть свою на свій вівар.
Хвалебні чулись тут псалми й хорали,
Як ту картину малював Кобзар.

Тарас дививсь в Почаєві на мури,
На храм величний, на його “вбрання”...
Він ще не знав, що ждуть його торттури,
Солдатська муштра й довге заслання.

Йому лиш тридцять два. Він повен сили.
І дуже тіло, наче в козака.
Та давить вже важка на нього брила:
Жде за Аралом доля варнака.

Петро СОРОКА

КНЯЖНА РЕПНІНА РОЗПОВІДАЄ МАРКУ ВОВЧКУ ПРО ШЕВЧЕНКА

(Фрагмент поеми)

Він був мінливий, як усі поети.
В такому серці спробуй розберись!
Він схожий на свої автопортрети,
Які я вам приносила колись.

Такі ж уста, таке ж чоло, волосся,
І та ж задума в болю на межі —
Не ті лиш очі, бо хіба вдалося
Комусь створити копію душі?

А ще він схожий на свої поеми,
На бунтівничі думи з “Кобзаря”.
Він міг упасти до життя богемі
І міг прилюдно кпирити з царя.

Коли писав, то пломенів, як ватра,
Коли співав, то розкривався весь.
Він був із багатьма запанібрата —
І це робило найзначнішим честь...

Яким він був? Хіба я знаю, Боже,
Хоч мало з ним не стала до вінця...
Та й де той смертний, що сказати може:
“А я Шевченка вивчив до кінця!”

Ігор ФАРИНА

Т.ШЕВЧЕНКО НА ЗАМКОВІЙ ГОРІ

Час неблаганно повідає все
Про лихоліття й героїчні злети,
І дивиться задумано в лице
Стрімка гора — заслухалась поета.

Хоч він мовчить. бо, певно, мисль пливе
В минувшину. Так прагнули Батії
Враз підкорити тут усе живе,
Аби впрягли в ярмо дуліби шії.

Не вийшло. Угри утікали теж.
Лиш непокора йшла із твого лона.
І пізнала у вогні пожеж
І заздрісна, й підступно-хижа Бона.

Віки минули... Волі ясноцвіт
До себе кличе у безмежнім леті.
Не зупинити днів оцих політ
Незнаним на осінньому портреті.

Кобзар все бачить через сум-туман,
І постає у світлім пістеті
Лиш справжнє, відкидаючи обман.
Таке воно — покликання поетів.

Ганна КОСТИВ-ГУСКА

АВТОПОРТРЕТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА 1861 РОКУ, ОСТАННІЙ...

*А останній його власноручний портрет
Кожному знову і знову говоритиме різне.
(Володимир Яцюк)*

Я сам себе востаннє змалював:
В смушевій шапці і в кожусі вбраний.
Нічого у житті я не надбав,
А смерть мені явилася так рано.

Я у полоні нерозрядних дум.
Моя свіча давно вже догорає.
І тоскно моє серце крає сум.
Я тут один. Товаришів немає.

Глухі ці стіни. Сходи ці чужі.
Останній раз по них зйду я кволо —
И впаду в майстерні. Зойкне на межі
Життя і смерті передсмертний голос...

Обірветься моя остання нить.
Чужий усім. Ця пуста самотини...
Востаннє серце гостро заболить —
І згасне зірка в небі України.

Зелено-сірі й чорні кольори,
Коричневі... Сумне це малювання...
Зимове сонце сіється згори...
І вже надходить днина та остання...

Така сумна мені моя печаль!..
Рука важка... Та я малюю вперто
Останній свій портрет. Безмежний жаль
Мене тримає, не дає померти.

Та я малюю знов. До забуття...
Я вже не ТУТ. Я вже на тому світі...
Я попрощався зі своїм життям.
І Україна ТАМ мені зорею світить...

ШЕВЧЕНКО В КОС-АРАПІ

Життя стражденне і високе.
Без сонця — день, без хліба — сіль.
І недругів чавунні кроки
У душу й тіло — звідусіль.

Аральський берег. І степи.
І пуста душ. Чи є що гірше?
Але писались вперто вірші
На гострім вістрі самоти.

Щербились поглядів мечі:
— Він що? Заслаб? Чи одержимий?
При світлі місяця вночі
Слова приходили незримо.

Вони вривалися, як смерч,
І налітали, наче злива.
Душа, знедолена й щаслива,
Переживала ночі смерті.

О, як боліла та душа!
Хто цьому болю міру знає?
Коли тих слів важка печать
Гнітила душу, наче камінь.

О, де ви, друзі і рідня?
Де ви, калино і тополе?
Чужа, як мачуха, земля,
І доля — перекотиполе.

І, як нагайка, — муштри крик.
І слів чужих не розібрати.
І марно пропадає вік
В глухих солдатських казематах.

І знов чорнів рядок, як дим.
Лягав безжально, наче доля.
І Україна, як тополя,
У снах схилилася над ним.

*Сторінка ілюстрована картиною
Богдана РОМАНЮКА “Шевченко в Кременці”.*